

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Tento plán je vypracovaný v súlade so Štandardami Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktorých **cieľom je systematicky odstraňovať a predchádzať školskej segregácii.**

Segregácia je forma diskriminácie, pri ktorej sú žiaci oddeľovaní od ostatných na základe ich pôvodu, sociálneho znevýhodnenia či iných charakteristík. Cieľom tohto plánu je premeniť školské prostredie **na inkluzívne**, kde sa žiaci bez ohľadu na etnickú, sociálnu, jazykovú, náboženskú alebo zdravotnú príslušnosť vzdelávajú spoločne, v rovnakých podmienkach a s rovnakými príležitosťami.

Kooperujúce inštitúcie na desegregačnom pláne: zriaďovateľ Mesto Humenné, mestské materské a základné školy v meste Humenné, komunitné centrá, športové kluby a centrá voľného času.

1. Úvod a ciele plánu

Tento plán je vypracovaný v súlade so **Štandardami dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní** vydanými Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Jeho cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí pre všetkých žiakov základnej školy bez ohľadu na ich etnický, sociálny, jazykový, náboženský alebo zdravotný status a zabrániť akejkoľvek forme segregácie.

Podporný tím školy zohráva kľúčovú úlohu pri realizácii opatrení zameraných na prevenciu segregácie a podporu inklúzie.

Úspech plánu závisí od ochoty a odhodlania vedenia škôl a mesta Humenné plán implementovať. Bez ich aktívnej podpory a presvedčenia o správnosti inkluzívneho vzdelávania je akýkoľvek plán odsúdený na neúspech.

Hlavné ciele desegregačného plánu:

Prevenca segregácie:

- Zabezpečiť rovnomerné rozdelenie žiakov do tried na základe princípu rovnosti, s cieľom predchádzať vzniku segregovaných škôl a tried. Zloženie tried má zodpovedať sociálnej a etnickej štruktúre mesta s maximálnou odchýlkou 10 % od priemeru.

Rozvoj inkluzívneho prostredia:

- Podporiť rozvoj desegregačného kurikula, ktoré rešpektuje rôznorodosť a učí kriticky myslieť o predsudkoch.
- Posilňovať tím školského podporného personálu (špeciálnych pedagógov, psychológov, výchovných a kariérových poradcov, pedagogických asistentov).
- Vytvárať bezpečné a rešpektujúce prostredie, v ktorom sa každý žiak cíti prijatý.
- Podporovať aktívnu účasť rodičov na školskom živote a posilniť interakciu medzi rodinami rôzneho pôvodu.

2. Analýza a hodnotenie

Táto fáza slúži na získanie podkladov pre efektívnu implementáciu plánu.

- **Zber dát:** Získať detailné údaje o zložení žiakov podľa etnickej príslušnosti, sociálneho postavenia a bydliska.
- **Analýza prerozdelenia:** Zistiť, či existujú triedy alebo skupiny, ktoré sú výrazne homogénne.
- **Konzultácie:** Uskutočniť rozhovory s učiteľmi, rodičmi a žiakmi, aby sa získal ich pohľad na situáciu.
- **Identifikácia oblastí:** Na základe zozbieraných dát určiť konkrétne oblasti alebo triedy, kde dochádza k najväčšej segregácii.

3. Návrh a implementácia stratégie

3.1 Priestorová desegregácia

Priestorová desegregácia je stav, kedy žiaci z rôznych etnických, sociálnych alebo ekonomických skupín nie sú oddeľovaní do oddelených tried, budov alebo zariadení, ale sú rovnomerne zaradení do rôznorodých kolektívov.

Opatrenia a odporúčania:

- Zabezpečiť rovnomerné rozdelenie všetkých žiakov do tried, aby sa predišlo vytváraniu segregovaných skupín. Sledovať zloženie tried a aktívne sa vyhýbať koncentrácii žiakov s rovnakým sociokultúrnym zázemím v jednej triede.

Aktivity:

- Zabezpečiť, aby žiaci z rôznych tried a ročníkov mali rovnaký prístup k spoločným priestorom, ako sú telocvične, jedáleň, odborné učebne či knižnica. Plánovať spoločné aktivity, ktoré ich spájajú, napríklad krúžky alebo celoškolské projekty.

Indikátory úspešnosti:

- Rozdiel v percentuálnom zastúpení žiakov z rôzneho sociálneho prostredia medzi jednotlivými triedami v rámci jedného ročníka je maximálne 10 %. Všetky výnimky musia byť zdokumentované a schválené vedením školy. (Prestup žiakov s akceptovaním naplnenosti tried, priestorová veľkosť tried, podpora pedagogických asistentov)
- Minimálne 80 % žiakov úplne súhlasí alebo súhlasí, že sú rovnako dôležití a majú rovnaké podmienky v škole.
- Minimálne 80 % žiakov uvedie, že spoločné priestory (telocvična, jedáleň, školský dvor...) používajú so žiakmi, ktorí sú v iných triedach.

3.2 Organizačná desegregácia

Organizačná desegregácia je súbor systémových opatrení, ktoré zabezpečujú, aby žiaci z rôznych skupín neboli oddeľovaní prostredníctvom vnútorných smerníc, pravidiel a postupov a boli zaradení do jedného, inkluzívneho vzdelávacieho systému.

Opatrenia a odporúčania:

- **Rozvrh hodín** bude zostavovaný tak, aby nedochádzalo k neprípustnému oddeľovaniu skupín žiakov.
- Všetky skupiny žiakov majú **rovnaké učebné štandardy**; individuálne úpravy sa aplikujú výhradne na základe odborného odporúčania.
- **Materiálno-technické vybavenie** (napr. notebooky, učebnice) bude poskytované rovnomerne pre všetkých žiakov.
- **Umiestniť pedagogických asistentov** učiteľa do tried s väčším počtom žiakov zo znevýhodneného prostredia.¹

Aktivity:

- Zabezpečiť, aby žiaci z rôznych tried mali spoločné hodiny (napr. telesná a športová výchova, technika, cudzie jazyky, informatika, etická alebo náboženská výchova).
- Zabezpečiť pre všetkých žiakov v ročníku rovnaké učebnice a pomôcky.

Indikátor úspešnosti:

- Minimálne 80 % žiakov v anonymnom dotazníku uvedie, že spolužiaci v ročníku používajú rovnaké učebnice či pomôcky.

¹ **Podpora pedagogických asistentov** je kľúčová pedagogická výnimka. Ak žiak (či už zo SZP alebo so zdravotným znevýhodnením) vyžaduje podporu pedagogického asistenta a škola má k dispozícii len obmedzený počet asistentov, môže byť nevyhnutné zaradiť viacero takýchto žiakov do jednej triedy, kde asistent pôsobí. V takom prípade má zabezpečenie potrebnej podpory pre žiaka prednosť pred striktným dodržaním pravidla sociálneho zloženia.

3.3 Sociálna desegregácia

Jej cieľom je predchádzať vzniku skupinových rozdelení a podporovať u všetkých žiakov pocit spolupatričnosti s celou školskou komunitou.

Opatrenia a odporúčania:

- Zahnúť do učebných osnov a mimoškolských aktivít témy, ktoré pomáhajú žiakom spoznávať iné kultúry a prekonávať predsudky.
- Organizovať spoločné školské výlety a exkurzie, ktoré podporujú neformálnu interakciu.
- Definovať kroky na riešenie konfliktov súvisiacich so segregáciou. (príloha č. 3)

Aktivity:

- Zorganizovať Deň kultúr alebo Deň jazykov, kde žiaci predstavujú tradície, jedlo či zvyky rôznych kultúr.
- Organizovať spoločné výlety, divadelné predstavenia alebo akcie, ktoré posilnia pocit spolupatričnosti.
- Organizovať workshopy a besedy na prevenciu šikanovania a predsudkov a vytvoriť jasné pravidlá, ako sa zachovať v prípade diskriminácie.

Indikátory úspešnosti:

- Aspoň 80 % žiakov v dotazníku uvedie, že sa cítia v škole bezpečne.
- Aspoň 80 % žiakov v dotazníku uvedie, že vedia, na koho sa obrátiť v prípade diskriminácie.
- Minimálne 90 % žiakov školy sa zúčastní workshopov alebo besied zameraných na prevenciu šikanovania a predsudkov.

3.4 Symbolická desegregácia

Symbolická desegregácia sa zameriava na predchádzanie stereotypom a predsudkom vo vzdelávaní. Jej cieľom je vytvoriť prostredie, kde má každý žiak rovnakú šancu na úspech bez ohľadu na pôvod či sociálne postavenie.

Opatrenia a odporúčania:

- Zabezpečiť, aby všetci učitelia mali rovnako vysoké očakávania voči všetkým žiakom.²
- Zabezpečiť, aby systém hodnotenia bol spravodlivý a zohľadňoval individuálny pokrok každého žiaka, nie len porovnávanie s celou triedou.

Aktivity:

- Používať formatívne hodnotenie, ktoré sa zameriava na individuálny pokrok a snahu, nie len na výslednú známku.

Indikátory úspešnosti:

- Minimálne 80 % žiakov v dotazníku uvedie, že ich učitelia hodnotia objektívne a spravodlivo.
- Minimálne 80 % žiakov v dotazníku uvedie, že im učitelia navrhujú, ako sa môžu zlepšiť.

² Nízke očakávania spojené s etnickým alebo sociálnym pôvodom sú formou symbolickej segregácie.

4. Zodpovedné osoby a časový harmonogram

Opatrenie/Aktivita	Zodpovedná osoba	Termín plnenia	Forma kontroly
Monitorovanie rovnosti v rozvrhu a rozdelení tried	Zástupcovia riaditeľa, školský podporný tím	august	Schválený rozvrh a triedna kniha
Audit priestorových podmienok vo všetkých triedach	Školský podporný tím	september až december	Správa pre vedenie školy
Školenie pedagogických zamestnancov	Vedenie školy, školský podporný tím	september až október	Záznam v pláne práce školy
Organizácia inkluzívnych podujatí (prednášky, besedy)	Školský podporný tím	november až máj	Hodnotenie podujatia, záznam v pláne práce
Pravidelné spoločné aktivity pre žiakov a rodičov	Triedni učitelia a školský podporný tím	Počas roka	Záznam v pláne práce školy
Hodnotenie spokojnosti a klímy v škole (dotazníky)	Pedagogický asistent, školský psychológ, triedny učiteľ	2. polrok	Anonymný dotazník

5 . Spôsobý hodnotenia a vyhodnocovania úspešnosti

- **Dotazníky:** Prieskumy pre žiakov zamerané na vnímanie rovnosti a sociálnej klímy (raz ročne pre ročníky 6.až 8 ročníky, minimálne 6 tried).
- **Súhrnná správa:** Školský podporný tím spracuje správu o napĺňaní plánu vrátane návrhov na zlepšenie.
- **Dokumentácia:** Záznamy z triednických hodín a aktivít zameraných na inklúziu budú slúžiť ako dôkazový materiál.
- **Riešenie incidentov:** Prípady súvisiace s diskrimináciou budú zaznamenané a vyhodnocované s cieľom zlepšenia prevencie.

3 Prílohy Dotazník spokojnosti žiakov

Usmernenie k dodržiavaniu zásad rovnosti a zákazu segregácie

System riešenia konfliktov spojených so segregáciou alebo podaní súvisiacich
so segregáciou

V Humennom, dňa 27. 8. 2025

.....
Mgr. Peter Vachula, riaditeľ školy

Prerokované na pedagogickej rade dňa 04. 09. 2025

Príloha 1: Dotazník spokojnosti žiakov

Názov: Dotazník spokojnosti a vnímania rovnosti v školskom prostredí

Účel: Zistiť, ako žiaci vnímajú atmosféru, spravodlivosť a začlenenie v škole.

(Anonymné)

1. Cítim sa v škole bezpečne.

☐ úplne súhlasím ☐ súhlasím ☐ nesúhlasím ☐ vôbec nesúhlasím

2. Ak uvidím, že je niekto diskriminovaný, viem, komu to mám povedať.

☐ úplne súhlasím ☐ súhlasím ☐ nesúhlasím ☐ vôbec nesúhlasím

3. Ty a tvoji kamaráti z inej triedy ste rovnako dôležití a máte rovnaké podmienky v škole.

☐ úplne súhlasím ☐ súhlasím ☐ nesúhlasím ☐ vôbec nesúhlasím

4. Používam spoločné priestory (napr. odborné učebne, telocvičňu, jedáleň) so žiakmi, ktorí sú v iných triedach.

☐ úplne súhlasím ☐ súhlasím ☐ nesúhlasím ☐ vôbec nesúhlasím

5. Všetci žiaci v našom ročníku, bez ohľadu na triedu, dostávajú rovnaké učebnice a pomôcky.

☐ úplne súhlasím ☐ súhlasím ☐ nesúhlasím ☐ vôbec nesúhlasím

6. Učitelia ma hodnotia spravodlivo a rovnako ako mojich spolužiakov.

☐ úplne súhlasím ☐ súhlasím ☐ nesúhlasím ☐ vôbec nesúhlasím

7. Učitelia mi navrhnú, ako by som sa mohol zlepšiť.

☐ úplne súhlasím ☐ súhlasím ☐ nesúhlasím ☐ vôbec nesúhlasím

8. Doplnujúca otázka: Čo by si chcel/a v škole zmeniť, aby si sa cítil/a lepšie?

Príloha 2: Usmernenie k dodržiavaniu zásad rovnosti a zákazu segregácie

Toto usmernenie je záväzné pre všetkých pedagogických a odborných zamestnancov. Jeho cieľom je zabezpečiť, aby každý zamestnanec vo svojej práci vedome predchádzal segregácii a diskriminácii.

- **Rovnaké zaobchádzanie:** Každý žiak má právo na rovnaké príležitosti bez ohľadu na sociálne zázemie, pôvod, náboženstvo, pohlavie alebo zdravotný stav.
- **Neutrálne rozdelenie skupín:** Pri delení žiakov do skupín sa neberie ohľad na etnickú príslušnosť alebo sociálne postavenie – uprednostňuje sa vyvážené zastúpenie.
- **Rešpektujúca komunikácia:** Učitelia používajú jazyk, ktorý rešpektuje dôstojnosť všetkých žiakov – vyhýbajú sa nálepkovaniu a zovšeobecňujúcim tvrdeniam.
- **Všímavosť voči prejavom diskriminácie:** Pedagogický zamestnanec má povinnosť reagovať na každý prejav diskriminácie a nahlásiť situáciu školskému podpornému tímu.
- **Individuálny prístup:** Úpravy v hodnotení sa robia na základe odborného odporúčania, nie na základe subjektívneho dojmu o pôvode žiaka.

Zodpovednosť: Porušenie týchto princípov môže byť posudzované ako profesijné zlyhanie a riešené v súlade s vnútorným poriadkom školy.

Príloha 3: Systém riešenia konfliktov spojených so segregáciou alebo podaní súvisiacich so segregáciou

Článok I – Účel

Účelom tohto systému je stanoviť jasný a záväzný postup školy pri riešení podnetov alebo situácií spojených so segregáciou žiakov. Cieľom je zabezpečiť rovnaký prístup ku vzdelávaniu, predchádzať diskriminácii a podporovať inkluzívne prostredie školy.

Článok II – Pôsobnosť

Tento systém je záväzný pre všetkých pedagogických a odborných zamestnancov školy, vedenie školy, školský podporný tím a vzťahuje sa na všetkých žiakov školy. Podnet môže podať žiak, zákonný zástupca, pedagogický alebo odborný zamestnanec, ako aj iná osoba.

Článok III – Postup riešenia podnetov

1. Nahlásenie situácie

- Podnet sa môže podať ústne, písomne alebo elektronicky.
- Každý podnet sa **bezodkladne eviduje** a postúpi **školskému podpornému tímu** a zároveň **vedeniu školy** (riaditeľ a zástupca).
- Podnet možno podať aj anonymne, pričom sa posudzuje s rovnakou vážnosťou.

2. Analýza podnetu

- Podporný tím v spolupráci s vedením školy vykoná analýzu situácie:
 - o preskúma dostupné informácie,
 - o uskutoční rozhovory so žiakmi, rodičmi a pedagógmi,
 - o zhodnotí organizáciu a podmienky vzdelávania.
- Vypracuje sa **záznam z analýzy**, ktorý sa predkladá vedeniu školy.
- **Ak sa podnet vyhodnotí ako neopodstatnený**, vypracuje sa o tom záznam s odôvodnením. O výsledku sa informuje podávateľ (ak je známy). Aj v takom prípade sa môžu prijať preventívne opatrenia.

3. Návrh a realizácia opatrení

- Ak analýza potvrdí existenciu segregácie alebo riziko jej vzniku, podporný tím spolu s vedením školy pripraví **akčný plán**, ktorý môže obsahovať:

- o preventívne a nápravné aktivity so žiakmi (diskusie, mediácie, projekty na podporu inklúzie),
- o hospitácie a pozorovania vyučovania,
- o metodickú podporu a konzultácie pre pedagógov,
- o úpravy organizačných alebo pedagogických postupov.
- Vedenie školy je zodpovedné za schválenie opatrení a dohľad nad ich realizáciou.

4. Vyhodnotenie a záverečné opatrenia

- Po ukončení realizácie opatrení podporný tím a vedenie školy spoločne vyhodnotia ich účinnosť.
- Vypracuje sa **zápis o záverečných opatreniach**, ktorý sa archivuje.
- Vedenie školy zabezpečuje dlhodobý dohľad a priebežné monitorovanie situácie.

5. Oznamovacia povinnosť

- Ak sa na škole potvrdí segregácia, riaditeľ školy je povinný:
 - o **bezodkladne informovať zriaďovateľa školy:** Riaditeľ zašle zriaďovateľovi správu, ktorá obsahuje podrobný opis situácie, prijaté opatrenia na jej riešenie a žiadosť o kontrolu a podporu.
 - o **informovať Štátnu školskú inšpekciu:** Tento krok slúži na overenie správnosti postupu a na zabezpečenie, že nápravné opatrenia sú dostatočné a v súlade so zákonom.
 - o **spolupracovať s príslušnými orgánmi:** Povinnosťou riaditeľa nie je len informovať, ale aj aktívne spolupracovať so zriaďovateľom a inšpekciou pri kompletnom odstránení zistených nedostatkov. Táto spolupráca je nevyhnutná pre efektívne a trvalé vyriešenie problému.
- O výsledkoch a prijatých opatreniach sa primeranou formou informuje aj pedagogická rada a zákonní zástupcovia žiakov.

Článok IV – Záverečné ustanovenia

Tento systém je súčasťou vnútorných predpisov školy – smernice o desegregácii a školského poriadku. Nadobúda účinnosť dňom schválenia riaditeľom školy a je záväzný pre všetkých zamestnancov.